

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

**В. М. Панасюк, І. В. Мельничук,
Т. Г. Бурденюк, І. Я. Назарова**

Методичні вказівки та завдання для самостійної роботи з дисципліни «Міжнародні стандарти обліку та звітності»

Методичні вказівки та завдання для самостійної роботи з дисципліни «Міжнародні стандарти обліку та звітності» для підготовки здобувачів вищої освіти на бакалаврському рівні за освітньо-професійними програмами – 292 «Міжнародні економічні відносини» та 073 «Міжнародний менеджмент» / В.М. Панасюк, І. В. Мельничук, Т. Г. Бурденюк, І. Я. Назарова. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 29 с.

Укладачі:

Панасюк Валентина Миколаївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування;
Мельничук Інна Василівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування;
Бурденюк Тарас Григорович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування;
Назарова Ірина Ярославівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування.

Рецензенти:

Саченко С. І., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансового контролю та аудиту;
Сливка О. А. кандидат економічних наук, доцент Центру дистанційного навчання «Тернопільський інститут»
ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Відповідальний за випуск

Починок Н. В., кандидат економічних наук, доцент, в. о. завідувача кафедри обліку і оподаткування.

Затверджено на засіданні кафедри обліку та оподаткування.
Протокол № 5 від 24.11.2020 р.

Розглянуто та схвалено Вченою Радою фінансів та обліку.
Протокол № 4 від 24.12.2020 р.

**Методичні вказівки та завдання
для самостійної роботи
з дисципліни
«МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ОБЛІКУ ТА
ЗВІТНОСТІ»**

Тернопіль, ЗУНУ – 2021

ВСТУП

Вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Міжнародні стандарти обліку та звітності» при підготовці для підготовки здобувачів вищої освіти на бакалаврському рівні за освітньо-професійними програмами: 292 «Міжнародні економічні відносини» та 073 «Міжнародний менеджмент» передбачене освітньо-науковими програмами та робочими програмами за даними напрямками.

Метою вивчення дисципліни «Міжнародні стандарти обліку та звітності» є надання знань щодо концепції, структури та принципів побудови основних положень міжнародних стандартів обліку та звітності, освоєння методики процедур імплементації міжнародних стандартів фінансової звітності (IAS-IFRS) з урахуванням передового зарубіжного досвіду.

Головним завданням курсу «Міжнародні стандарти обліку та звітності» є комплексне і системне дослідження інформації про Міжнародні стандарти фінансової звітності (IAS-IFRS), які є інструментом реалізації економічної політики, основна мета використання якого полягає у забезпеченні прозорості та зрозумілості інформації щодо діяльності суб'єктів господарювання.

Завдання вивчення дисципліни полягає у:

- формуванні орієнтаційної основи для наступного засвоєння студентами матеріалу передбаченого робочими програмою міжнародних стандартів обліку та звітності (IAS-IFRS);
- необхідність формування у студентів цілісної системи теоретичних знань концептуальної основи та принципів міжнародних стандартів обліку та звітності;
- вироблення у студентів практичних навиків з систематизації, обробки та узагальнення облікової інформації для складання фінансової звітності на основі міжнародних стандартів обліку та звітності (IAS-IFRS);
- освоєння студентами основних облікових категорій, закономірностей їх взаємозв'язків, організації відображення в обліку та звітності окремих об'єктів за МСФЗ;
- узагальнення фінансової інформації в єдину систему інформаційного ресурсу для менеджменту з метою отримання інформації для прийняття управлінських рішень;
- порівнянні та аналізі наукових напрямів, теорій та ідей, висновків, що спонукатиме студентів до самостійної роботи з вивчення дисципліни.

ПРОГРАМА КУРСУ «МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ»

Тема 1. Концептуальні основи МСБО.

Причини створення МСБО. Сутність та принципи МСБО. Організації, що займаються розробкою МСБО. Процес розробки МСБО. Статус МСБО та їх застосування. Необхідність та процедури переходу до МСБО. Проблеми трансформації бухгалтерського обліку в Україні за МСБО. Порівняльний аналіз МСБО та П(С)БО.

Література: 2; 3, с. 10-40; 5; 7, с. 5-40; 13; 14; 15; 18.

Тема 2. Загальні вимоги до складання та подання фінансової звітності.

Призначення та склад фінансової звітності. Загальні вимоги до подання інформації у фінансових звітах. Порядок подання фінансових звітів. Поняття первинної звітності за МСФЗ. Процедури переходу на МСФЗ. Визнання та оцінка в першій звітності за МСФЗ. Розкриття інформації в первинній звітності за МСФЗ. Порядок складання і подання фінансової звітності за таксономією у форматі XBRL.

Література: 2; 3, с. 41-56; 5; 7, с. 5-58; 13; 14; 15; 18.

Тема 3. Звіт про фінансовий стан (баланс) та події після звітної дати.

Використання прийому балансового узагальнення в системі економічної інформації. Елементи балансу, їх визнання та оцінка. Структура і зміст балансу. Формати балансу (звіту про фінансовий стан). Події після дати балансу. Ретроспективний перерахунок статей балансу та їх перекваліфікація.

Література: 3, с. 85-96; 5; 6; 7, с. 89-102; 8; 14.

Тема 4. Звіти про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Звіт про зміни у власному капіталі.

Призначення та елементи звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Структура і зміст Звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Формати звіту про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Звіт про зміни у власному капіталі.

Література: 3, с. 97-105; 6; 7, с. 103-111; 8; 14.

Тема 5. Звіт про рух грошових коштів.

Зміст і структура звіту про рух грошових коштів. Подання та розкриття інформації про рух грошових коштів. Методика складання звіту про рух грошових коштів.

Література: 3, с. 105-115; 5; 6; 7, с. 112-122; 8; 14.

Тема 6. Загальна характеристика інших форм фінансової звітності.

6.1. Примітки до фінансових звітів, суттєві помилки та зміни в обліковій політиці.

Склад та подання приміток до фінансових звітів. Зміни в обліковій політиці та облікових оцінках. виправлення суттєвих помилок.

6.2. Звітність за сегментами.

Визначення сегментів та їхні видів. Елементи звітності та облікова політика сегмента. Розкриття сегментної інформації.

6.3. Консолідований звіт про управління та звіт сталого розвитку. Міжнародний комітет з інтегрованої звітності (IIRC). Міжнародний стандарт IIRC «Інтегрована звітність». Принципи й елементи змісту Інтегрованої звітності (IR). Переваги і недоліки інтегрованої звітності.

6.4. Проміжна фінансова звітність.

Склад і зміст проміжної фінансової звітності. Визначення та оцінка в проміжних фінансових звітах.

Література: 3, с. 116-170; 5; 6; 7, с. 123-136; 8; 14.

Тема 7. Активи, зобов'язання та інструменти капіталу в системі міжнародних стандартів обліку та звітності.

7.1. Основні засоби.

Визначення й оцінка основних засобів. Амортизація основних засобів та їх знос. Переоцінка основних засобів. Вибуття основних засобів. Розкриття інформації про основні засоби у примітках до фінансових звітів.

7.2 Нематеріальні активи.

Визначення і первісна оцінка нематеріальних активів. Переоцінка нематеріальних активів. Амортизація нематеріальних активів. Зменшення корисності та вибуття нематеріальних активів. Розкриття інформації про нематеріальні активи у примітках до фінансових звітів.

7.3. Запаси.

Визначення та первісна оцінка запасів. Надходження та рух запасів. Відображення запасів за чистою вартістю реалізації. Розкриття інформації про запаси у примітках до фінансових звітів.

7.4. Інвестиційна нерухомість.

Визначення, визнання та оцінка інвестиційної нерухомості. Зміна вартості та рух інвестиційної нерухомості. Розкриття інформації про інвестиційну нерухомість у примітках до фінансових звітів.

7.5. Непоточні активи, які призначені для продажу.

Класифікація і оцінка непоточних активів, які призначені для продажу. Представлення і розкриття інформації про діяльність, яка припиняється і непоточних активах, призначених для продажу.

7.6. Зменшення корисності (обезцінення) активів.

Виявлення і оцінка зменшення корисності активів. Визнання і сторнування збитків від зменшення корисності активів. Розкриття інформації про зменшення корисності активів у примітках до фінансових звітів.

7.7 Забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи.

Елемент забезпечень в згідно міжнародних стандартів звітності та обліку. Умовні зобов'язання як елемент звітності. Умовні активи як елемент звітності. Розкриття інформації про забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи у примітках до фінансових звітів.

7.8 Виплати працівникам.

Короткострокові виплати працівникам. Виплат після закінчення трудової діяльності. Інші довгострокові виплати працівникам. Виплати при звільненні. Компенсаційні виплати та їх відображення в системі звітності.

7.9 Фінансові інструменти.

Класифікація та визнання фінансових інструментів. Оцінка фінансових інструментів для обліку і звітності. Хеджування. Розкриття інформації про фінансові інструменти у примітках до фінансових звітів.

7.10 Облік платежів на основі акцій.

Визнання платежу на основі акцій. Методи і моделі оцінки платежів на основі акцій. Розкриття інформації про платежі на основі акцій у примітках до фінансових звітів.

Література: 3, с. 171-244; 5; 7, с. 137-216; 14.

Тема 8. Доходи, витрати, фінансові результати у системі міжнародних стандартів обліку та звітності.

8.1 Доходи.

Визначення доходу. Вимірювання доходу. Визнання доходу. Доходи від продажу продукції (товарів). Доходи від договорів з клієнтами. Доходи від використання активів підприємства іншими сторонами. Розкриття інформації про дохід.

8.2 Державних грантів.

Визначення та форми державної допомоги. Відображення державних грантів у фінансових звітах підприємств. Погашення державних грантів. Розкриття інформації про державні гранти у примітках до фінансових звітів.

8.3 Витрати на позики.

Підходи до відображення витрат на позики в обліково-інформаційній системі та звітності. Капіталізація витрат на позики. Розкриття інформації про витрати на позики.

8.4 Податок на прибуток.

Визначення та класифікація різниць між обліковим і податковим прибутком. Визнання та оцінка податків на прибуток. Подання та розкриття інформації про податки на прибуток у фінансовій звітності.

Література: 3, с. 255-273; 5; 7, с. 222-247; 11; 12; 14.

**Структура залікового кредиту
з дисципліни «Міжнародні стандарти обліку та звітності»
(денна форма навчання)**

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Тренінг	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи МСФЗ, необхідність та процедури переходу до МСФЗ, загальні вимоги до складання та подання фінансової звітності. Активи, зобов'язання та інструменти капіталу, доходи, витрати, фінансові результати у системі міжнародних стандартів обліку та звітності.					
Тема 1. Концептуальні основи МСБО	2	2	6	-	-
Тема 2. Загальні вимоги до складання та подання фінансової звітності	2	2	6	-	-
Тема 3. Звіт про фінансовий стан (баланс) та події після звітної дати	4	4	8	2	2
Тема 4. Звіти про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Звіт про зміни у власному капіталі	4	4	6	2	1
Тема 5. Звіт про рух грошових коштів	2	2	6		
Тема 6. Загальна характеристика інших форм фінансової звітності	2	2	8		
Тема 7. Активи, зобов'язання та інструменти капіталу в системі міжнародних стандартів обліку та звітності	6	6	8		
Тема 8. Доходи, витрати, фінансові результати у системі міжнародних стандартів обліку та звітності	6	6	9		
Всього:	28	28	57	4	3

**Структура залікового кредиту
з дисципліни «Міжнародні стандарти обліку та звітності»
(заочна форма навчання)**

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи МСФЗ, необхідність та процедури переходу до МСФЗ, загальні вимоги до складання та подання фінансової звітності. Активи, зобов'язання та інструменти капіталу, доходи, витрати, фінансові результати у системі міжнародних стандартів обліку та звітності.					
Тема 1. Концептуальні основи МСБО	0,25	–	10	–	–
Тема 2. Загальні вимоги до складання та подання фінансової звітності	0,25	–	10	–	–
Тема 3. Звіт про фінансовий стан (баланс) та події після звітної дати	1	0,5	20	–	–
Тема 4. Звіти про прибутки і збитки та інший сукупний дохід. Звіт про зміни у власному капіталі	1	0,5	20	–	–
Тема 5. Звіт про рух грошових коштів	0,25	–	10	–	–
Тема 6. Загальна характеристика інших форм фінансової звітності	0,25	–	10	–	–
Тема 7. Активи, зобов'язання та інструменти капіталу в системі міжнародних стандартів обліку та звітності	0,5	0,5	20	–	–
Тема 8. Доходи, витрати, фінансові результати у системі міжнародних стандартів обліку та звітності	0,5	0,5	14	–	Контрольна робота
Всього:	4	2	114	–	x

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№ з/п	Тематика питань для самостійного опрацювання	К-сть годин	
		ДФН	ЗФН
1	2	3	4
1.	Необхідність та процедури переходу до МСБО.	1	2
2.	Проблеми трансформації бух. обліку в Україні за МСБО.	1	2
3.	Порівняльний аналіз МСБО та П(с)БО.	1	2
4.	Поняття первинної звітності за МСФЗ.	1	2
5.	Процедури переходу на МСФЗ.	1	2
6.	Визнання та оцінка в першій звітності за МСФЗ.	1	2
7.	Розкриття інформації в первинній звітності за МСФЗ.	1	2
8.	Формати балансу.	1	2
9.	Події після дати балансу.	1	2
10.	Формати Звіту про прибутки та збитки.	1	2
11.	Прибуток на акцію.	1	2
12.	Звіт про зміни у власному капіталі.	1	2
13.	Подання та розкриття інформації про рух грошових коштів.	1	2
14.	Склад та подання приміток до фінансових звітів.	1	2
15.	Зміни в обліковій політиці та облікових оцінках.	1	2
16.	Виправлення суттєвих помилок.	1	2
17.	Визначення сегментів та їхні видів.	1	2
18.	Елементи звітності та облікова політика сегмента.	1	2
19.	Розкриття сегментної інформації.	1	2
20.	Склад і зміст проміжної фінансової звітності.	1	2
21.	Визначення та оцінка в проміжних фінансових звітах.	1	2
22.	Класифікація і оцінка непоточних активів, які призначені для продажу.	1	2
23.	Представлення і розкриття інформації про діяльність, яка припиняється і непоточних активах, призначених для продажу.	1	2
24.	Виявлення і оцінка зменшення корисності активів.	1	2
25.	Визнання і сторнування збитків від зменшення корисності активів.	1	2
26.	Розкриття інформації про зменшення корисності активів.	1	2
27.	Забезпечення.	1	2
28.	Умовні зобов'язання.	1	2
29.	Умовні активи.	1	2
30.	Розкриття інформації про забезпечення, непередбачені зобов'язання та непередбачені активи.	1	2
31.	Визнання і облік платежу на основі акцій.	1	2
32.	Методи і моделі оцінки платежів на основі акцій.	1	2
33.	Розкриття інформації про платежі на основі акцій.	1	2
34.	Визначення та форми державної допомоги.	1	2

1	2	3	4
35.	Відображення державних грантів у фінансових звітах підприємств.	1	2
36.	Погашення державних грантів.	1	2
37.	Розкриття інформації про державні гранти у примітках до фінансових звітів.	1	2
38.	Сутність та види об'єднання підприємств.	1	2
39.	Придбання підприємства.	1	2
40.	Об'єднання інтересів.	1	2
41.	Розкриття інформації про об'єднання підприємств.	1	2
42.	Призначення, сфера застосування та порядок подання консолідованої фінансової звітності.	1	2
43.	Процедури консолідації фінансових звітів.	1	2
44.	Розкриття інформації про консолідацію фінансових звітів.	1	2
45.	Асоційовані підприємства та методи обліку інвестицій у них.	1	2
46.	Інвестицій в асоційовані підприємства методом участі в капіталі.	1	2
47.	Розкриття інформації про асоційовані підприємства.	1	2
48.	Сутність і види спільної діяльності.	1	2
49.	Спільно контрольовані операції.	1	2
50.	Спільно контрольовані активи.	1	2
51.	Спільно контрольовані підприємства.	1	2
52.	Визначення та стосунки зв'язаних сторін.	1	2
53.	Включення звітів закордонних підприємств до консолідованої фінансової звітності.	1	2
54.	Перекласифікація закордонної господарської одиниці.	1	2
55.	Вимоги МСБО щодо відображення впливу зміни цін та інфляції.	1	2
56.	Принципи та методи відображення впливу зміни цін та їх застосування.	1	2
57.	Перерахунок фінансових звітів в умовах гіперінфляції.	1	2
	Разом	57	114

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Задача 1.

Розгляньте фінансову звітність підприємства, що складається за національними та міжнародними стандартами та здійсніть її порівняльний аналіз за параметрами, наведеними в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Порівняльна таблиця формування фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами

№ з/п	Параметр для порівняння	МСБО, МСФЗ	НП(С)БО
1	Комплект звітності		
2	Формат подання даних		
3	Критерії суттєвості		
4	Кількість статей у кожній з форм		
5	Наявність проміжної фінансової звітності		

Задача 2.

Розробіть розділ «Основні засоби» Наказу про облікову політику для новоствореного виробничого підприємства враховуючи альтернативи для облікової політики передбачені МСБО відображені таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Питання, що є предметом регулювання облікової політики підприємства за МСФЗ, МСБО

Питання облікової політики	Альтернативи	Норма МСБО
Модель обліку основних засобів після їх первісного визнання	Модель собівартості або модель переоцінки	п.29–31,36 МСБО 16.
Метод переоцінки основних засобів	Перерахунок (метод індексації) або виключення накопиченої амортизації	п.35 МСБО 16
Перенесення дооцінок, що відображені у власному капіталі, на нерозподілений прибуток	У момент припинення визнання активу, періодично під час використання об'єкта або не переносити взагалі	п. 41 МСБО 16
Методи амортизації	Описи підходів до вибору методів амортизації	п. 60–62А МСБО 16
Критерії розподілу об'єктів між основними засобами та інвестиційною нерухомістю	Підприємство розробляє критерії визнання інвестиційної нерухомості для їх послідовного застосування. Критерії можуть знадобитися, зокрема, для випадків, коли частину об'єкта використовують як інвестиційну нерухомість, а частину — як нерухомість, зайняту власником, а також коли клієнтам надаються допоміжні послуги	п. 14, 10–13 МСБО 40, п. 124 МСБО 1.

Задача 3.

Розробити розділ «Нематеріальні активи» Наказу про облікову політику для новоствореної ІТ-компанії підприємства враховуючи альтернативи для облікової політики передбачені МСБО 38 «Нематеріальні активи» відображені таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Питання, що є предметом регулювання облікової політики підприємства за МСФЗ, МСБО

Питання облікової політики	Альтернативи	Норма МСБО 16
Модель обліку нематеріальних активів після їх первісного визнання	Модель собівартості або модель переоцінки	п. 72–75 МСБО 38.
Метод переоцінки нематеріальних активів	Перерахунок (метод індексації) або виключення накопиченої амортизації	п. 80 МСБО 38
Перенесення кумулятивних дооцінок, які відображені у власному капіталі, на нерозподілений прибуток	У момент припинення визнання активу або періодично під час використання об'єкта	п. 87 МСБО 38
Методи амортизації	Описи підходів до вибору методів амортизації	п. 98–98В МСБО 38.

Задача 4.

Розробити розділ «Запаси» Наказу про облікову політику для новоствореного виробничого підприємства враховуючи альтернативи для облікової політики передбачені МСБО 2 «Запаси» відображені таблиці 4.1.

Таблиця 4.1.

Питання, що є предметом регулювання облікової політики підприємства за МСФЗ, МСБО

Питання облікової політики	Альтернативи	Норма МСБО
Порядок списання (уцінки) вартості запасів до чистої вартості реалізації	На витрати періоду з одночасним зменшенням вартості запасів або на витрати періоду через контрактивний рахунок резерву знецінення	п. 34 МСБО 2, п. 33 МСБО 1
Визнання витрат на збут	Окремою статтею або у складі собівартості продажів. Визнання витрат на збут у складі собівартості реалізації є винятком і вимагає обґрунтування.	п. 16, 38 МСБО 2.
Методи визначення та формули собівартості запасів	Метод стандартних витрат (нормативний), метод роздрібних цін, метод конкретної ідентифікації собівартості, метод ФІФО, метод середньозваженої собівартості	п. 21–27, п. 36 МСБО 2

Задача 5.

Зазначте, чи є наведені далі операції результатом змін в обліковій політиці, змін облікових оцінок або виправленням помилок попередніх періодів. Стисло наведіть причини своєї відповіді.

1. Амортизація виробничого обладнання підприємства раніше нараховувалися за нормою 25% методом зменшеного залишку. Управлінський персонал прийняв рішення, що доцільнішим буде нарахування за нормою 20% прямолінійним методом, оскільки він краще відображає споживання вигід від експлуатації машин.

2. Бухгалтер підприємства виявив, що запаси були завищені в попередньому періоді через технічну помилку на 30 грн. Критерій суттєвості щодо відображення у фінансовій звітності активів, передбачений наказом про облікову політику, становить 100 грн.

3. Підприємство попередньо капіталізувало витрати на позики як складову частину витрат на будівництво певних основних засобів. Було прийняте рішення, що доцільніше відносити витрати на позики до витрат тоді, коли вони понесені.

Задача 6.

Підприємство до 31 грудня 2020 року застосовувало метод амортизації зменшення залишкової вартості. На 31 грудня 2020 року сума зносу основних засобів становила 750000 грн., а їх первісна вартість дорівнювала 3700000 грн. Згідно методу прямолінійної амортизації (який зазначено в наказі про облікову політику) за МСБО сума зносу на вказану дату становила б 1100000 грн.

Виходячи з цього як слід скоригувати суму нарахованого зносу?

Задача 7.

Підприємство придбало кілька малоцінних необоротних активів. Собівартість цих активів становила 150 тис. грн. Оскільки підприємство складає фінансову звітність відповідно до вимог П(С)БО, головний бухгалтер виділила ці активи в окрему групу в розділі основних засобів.

Згідно з П(С)БО, окрім інших, існують 2 можливих підходи до спрощеної амортизації малоцінних непроточних активів:

а) 50% у першому місяці використання активів та 50% - у місяці вибуття активів;

або

б) 100% - у першому місяці використання активів.

Керівництво підприємства затвердило другий підхід.

Малоцінні активи вартістю 100 тис. грн. були введені в експлуатацію протягом поточного періоду. Отже, операційні витрати звітного періоду включають нараховані амортизаційні витрати, які дорівнюють собівартості активів, введених в експлуатацію протягом року (тобто 100 тис. грн.).

Собівартість малоцінних необоротних активів, які відобразатимуться в розділі непоточних активів на кінець року, становитиме, відповідно, 50 тис. грн. Строк корисної експлуатації цих активів дорівнює 3 роки.

Яку суму витрат на амортизацію слід відображати в Звіті про сукупні доходи, складеному відповідно до МСБО, якщо обрати прямолінійний метод амортизації?

Задача 8.

Провести трансформацію Балансу (Звіту про фінансовий стан) на 31.12.2019 р. та 31.12.2020 р. та Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за 2020 рік. При цьому визначати відстрочені податкові активи і зобов'язання не потрібно. Вважається, що тимчасові податкові різниці відсутні.

Господарські операції підприємства платника єдиного податку за 2020 рік, які підлягають трансформації, наведено в таблиці 8.1.

Таблиця 8.1.

Господарські операції підприємства за 2020 рік

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція		Сума, тис. грн.
		Дебет	Кредит	
1	Нараховано орендну плату за здане в оренду приміщення	36	71	60
2	Нараховано амортизацію на основні засоби здані в оренду	94	13	12
3	Отримано на розрахунковий рахунок орендну плату	31	36	60
4	Нараховано єдиний податок	92	64	3
5	Сплачено з розрахункового рахунку єдиний податок	64	31	3
6	Нарахована заробітна плата директору	92	66	36
7	Утримано податки і збори із заробітної плати директора	66	64	7
8	Нараховано податки і збори на заробітну плату директора	92	65	8
9	Сплачена заробітна плата директору	66	31	29
10	Сплачено податки утримані із заробітної плати директора	64	31	7
11	Сплачено податки нараховані на заробітну плату директора	65	31	7
12	Визначено фінансові результати	71	79	60
		79	92	47
		79	94	12
		79	44	1

Оборотно-сальдова відомість підприємства за 2020 рік наведена в табл. 8.2.

Таблиця 8.2.

Оборотно-сальдова відомість за 2020 рік

Рахунок		Сальдо на 31.12.2019		Обороти		Сальдо на 31.12.2020	
Назва	№	Дт	Кт	Дт	Кт	Дт	Кт
1	2	3	4	5	6	7	8
Основні засоби	10	110	-	-	-	110	-
Знос	13	-	-	-	12	-	12
Капітальні інвестиції	15	5	-	-	-	5	-
Запаси	20	1	-	-	-	1	-
Кошти на рахунку в банку	31	10	-	60	46	24	-
Дебіторська заборгованість	36	3	-	60	60	3	-
Нерозподілений прибуток	44	-	121	-	1	-	122
Забезпечення	47	-	1	-	-	-	1
Кредиторська заборгованість	63	-	3	-	-	-	3
Розрахунки з бюджетом	64	-	3	10	10	-	3
Розрахунки за страхуванням	65	-	-	7	8	-	1
Розрахунки з працівниками	66	-	1	36	36	-	1
Інші операційні доходи	71	-	-	60	60	-	-
Фінансові результати	79	-	-	60	60	-	-
Адміністративні витрати	92	-	-	47	47	-	-
Інші операційні витрати	94	-	-	12	12	-	-
Всього		129	129	352	352	143	143

В процесі аналізу залишків балансу на 31.12.2019 р. на відповідність міжнародним стандартам були виявлені наступні відмінності:

1) не нараховані всі види забезпечень, передбачені міжнародними стандартами, слід нарахувати забезпечення на 31.12.2019 р. в сумі 4 тис. грн;

2) запаси підприємства не відповідають умовам визнання за міжнародними стандартами;

3) такої статті звітності як капітальні інвестиції в звітності за міжнародними стандартами немає.

В процесі аналізу господарських операцій за 2020 рік на відповідність міжнародним стандартам були виявлені наступні відмінності:

1) сума нарахованої амортизації має становити 15 тис. грн;

2) за поточний рік не нараховано забезпечення відпусток на суму 2 тис. грн.

Баланс підприємства на 31.12.2020 р. наведено в таблиці 8.3, Звіт про фінансові результати за 2020 рік в таблиці 8.4.

Таблиця 8.3

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2020 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5	5
Основні засоби	1010	110	98
первісна вартість	1011	110	110
знос	1012	-	12
Усього за розділом I	1095	115	103
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1	1
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	3	3
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	10	24
Усього за розділом II	1195	14	28
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	129	131
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	121	122
Усього за розділом I	1495	121	122
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Довгострокові забезпечення	1520	1	1
Усього за розділом II	1595	1	1
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1610	3	3
Поточні зобов'язання за:			
розрахунками з бюджетом	1620	3	3
розрахунками зі страхування	1625		1
розрахунками з оплати праці	1630	1	1
Усього за розділом III	1695	7	8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	129	131

Таблиця 8.4.

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2020 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Інші операційні доходи	2120	60	
Адміністративні витрати	2130	(47)	()
Інші операційні витрати	2180	(12)	()
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1	
збиток	2195	()	()
Фінансові результати до оподаткування:			
прибуток	2290	1	
збиток	2295	()	()
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1	
збиток	2355	()	()

Задача 9.

Скласти звітність підприємства за П(С)БО та провести її трансформацію за МСФЗ за даними таблиць 9.1. та 9.2. При цьому врахувати, що підприємство тільки створене, тому періоди, що передуються відображенням у звітності не потребують коригування.

Таблиця 9.1.

Залишки по синтетичних рахунках на 31.12.2020 р.

№ з/п	Рахунок обіку	Сума, грн.
1	Основні засоби	552000
2	Знос основних засобів	30000
3	Нематеріальні активи	11000
4	Знос нематеріальних активів	3000
5	Незавершені капітальні інвестиції	14000
6	Запаси	57000
7	Грошові кошти	50000
8	Заборгованість покупців	34000
9	Витрати майбутніх періодів	10000
10	Зареєстрований капітал	485000
11	Резервний капітал	34000
12	Нерозподілений прибуток (збиток)	74000
13	Забезпечення виплат персоналу	14000
14	Резерв сумнівних боргів	4000
15	Заборгованість постачальникам	40000
16	Заборгованість з оплати праці	44000

Таблиця 9.2.

Господарські операції за 2020 рік

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, грн
1.	Отримано кошти з поточного рахунку для видачі зарплати і на господарські потреби (суму визначити з даних балансу і даних господарських операцій)	?
2.	Погашено заборгованість із зарплати (суму визначити з даних балансу)	?
3.	Поступили матеріали від постачальників, крім того ПДВ-20%	44000
4.	Нарахована заробітна плата а) працівникам виробництва б) адміністративному персоналу	25000 10500
5.	Видано під звіт	315
6.	Поступили кошти від покупців (суму визначити по заборгованості на початок періоду)	?
7.	Нарахована амортизація на: а) основне виробництво б) невиробниче обладнання	14900 7350
8.	Списано витрат на відрядження працівника виробництва	315
9.	Використані матеріали на виробництво	82400
10.	Оприбуткована на склад готова продукція за фактичною собівартістю	?
11.	Реалізована готова продукція покупцям (в т.ч. ПДВ)	354000
12.	Списана фактична собівартість реалізованої продукції	?
13.	Визначити фінансовий результат від реалізації	?
14.	Нарахувати і сплатити податок на прибуток	?

Основні відмінності в розрахунках між П(С)БО та МСБО, виявлені на підприємстві:

- сума зносу на 31.12.20 р. має становити 35000, так як існують розбіжності в термінах початку амортизації;

- не нараховано забезпечення виплат персоналу в поточному році – сума 1200 грн.

Скласти робочу трансформаційну таблицю.

Задача 10.

Підприємство має наступні залишки по рахунках на початок 2020 року: основні засоби – 200000 грн., поточні рахунки в національній валюті – 54960 грн., готова продукція – 10000 грн., дебіторська заборгованість – 15000 грн., поточні фінансові інвестиції – 10000 грн., зареєстрований капітал – 248100 грн., прибуток нерозподілений – 6860 грн., кредиторська заборгованість – 15000 грн., короткостроковий кредит в банку – 20000 грн.

Протягом року були здійсненні такі господарські операції:

- погашено дебіторську заборгованість – 15000 грн.;
- придбано товари - 5000 грн.;
- нараховано відсотки за кредит – 21 % річних.

- погашено кредиторську заборгованість – 10000 грн;
- отримано фінансовий дохід – 5000 грн.

Крім того підприємство придбало запасні частини, а саме двигун вартістю 10000 грн., який згідно П(С)БО був відображений як запаси, проте на підприємстві він використовується в якості основного засобу і згідно МСБО повинен визнаватися як основний засіб. Необхідно скласти Звіт про фінансовий стан (баланс), скласти кореспонденції та здійснити коригування.

Задача 11.

Підприємство має наступні залишки по рахунках на початок року: будівлі та споруди – 142000 грн., обладнання – 18000 грн., накопичений знос – 26000 грн., товари – 140000 грн., грошові кошти – 34000 грн., дебіторська заборгованість – 28000 грн., зареєстрований капітал - 159000 грн., нерозподілений прибуток – 128000 грн., короткостроковий кредит в банку – 18000 грн., кредиторська заборгованість – 31000 грн.

Протягом року були здійсненні такі господарські операції:

- погашено короткостроковий кредит банку – 18000 грн.;
- нараховано зарплату адміністративному персоналу – 60000 грн.;
- здійснено нарахування на заробітну плату – 22 %;
- реалізовано товари – 200000;
- собівартість реалізованих товарів – 80000;
- здійснено інвестування в цінні папери інших підприємств – 20000 грн.

Згідно П(С)БО накопичена амортизація до 2020 року становила 26000 грн., протягом 2020 року – 8000 грн. Згідно МСФЗ сальдо по рахунку накопиченої амортизації основних засобів складало 29000 грн., а протягом 2020 року сума зносу становила 9000 грн. Необхідно скласти Звіт про фінансовий стан (баланс), скласти кореспонденції та здійснити коригування.

Задача 12.

Сформувати Звіт про прибутки та збитки підприємства за 2020 рік та розрахувати податок на прибуток (ставка податку – 18%) враховуючи, що дохід від продажу готової продукції за звітний період становив 22456700 грн., прямі матеріальні витрати склали 558000 грн., прямі витрати на оплату праці персоналу – 456000 грн., інші прямі – 339000 грн. Витрати на погашення банківські витрати становили 11 000 грн., оренда – 123670 грн., амортизація 34590 грн., витрати на збут скоротилися у 2 рази, враховуючи, що у 2019 році вони становили 125 000 грн., а витрати на адміністративні потреби знизились на 14000 грн. в порівнянні з попереднім звітним роком (адміністративні витрати у 2019 році – 340000 грн.).

Задача 13.

Скласти Звіт про рух грошових коштів підприємства на основі даних таблиці 13.1., зважаючи, що Залишок коштів на початок звітного періоду

становить 125 тис. грн.

Таблиця 13.1.

Дані про рух грошових коштів за 2020 р.

№ з/п	Зміст господарської операції	Сума, тис. грн.
1.	Залишок коштів на початок звітного періоду	125
2.	Надійшло від покупців	28250
3.	Платежі постачальникам	20875
4.	Сплачено ПДВ	3700
5.	Інші операційні платежі	1350
6.	Сплачено відсотки	150
7.	Сплачено податки про прибуток	585
8.	Надходження від продажу основних засобів	80
9.	Надходження від реалізації фінансових інвестицій	2100
10.	Отримані дивіденди	90
11.	Придбано основних засобів	3850
12.	Придбано фінансових інвестицій	15
13.	Надійшло від емісії акції	875
14.	Отримано кредит банку	2500
15.	Сплачено дивіденди	565

Задача 14.

За даними оборотно-сальдової відомості складіть всі можливі форми фінансової звітності у відповідності з МСФЗ за даними таблиці 14.1. Вкажіть яка інформація вам потрібна, і з яких джерел її можна отримати на підприємстві, щоб скласти всі форми звітності.

Таблиця 14.1.

Оборотно-сальдова відомість за січень 2020 р.

№ рах.	Сальдо початкове		Оборот		Сальдо кінцеве	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
1	2	3	4	5	6	7
10	150000		3450	16000	137450	
13		43500	6000	2610		40110
201	5000			560	4440	
202	4000			160	3840	
203	3000			420	2580	
22	28000			3350	24650	
23	45000		5030	35200	14830	
26	30400		35200	39000	26600	
30	5000		13800	13800	5000	
31	15000		85453	16983	83470	
36	7800		54000	54000	7800	
377	200		27600	26500	1300	
286			10000	10000		
40		100000				100000
423		7000		1800		8800
43		11000				11000
44		29000		14500		43500

60		30000				30000
63		45000		1800		46800
1	2	3	4	5	6	7
64 (ПДФО, ВЗ)			575	575		
64 (ПДВ)		5700		13600		19300
64 (под. на приб.)			3183	3183		0
65		7500		1100		8600
66		13800	13800	2950		2950
682		900				900
701			54000	54000		
712			3600	3600		
742			24000	24000		
79			68000	68000		
90			39000	39000		
92			19234	19234		
943			2500	2500		
98			3183	3183		
РАЗОМ	293400	293400	471608	471608	311960	311960

Задача 15.

Необхідно скласти консолідований Звіт про фінансовий стан (баланс) на 31 грудня 2020 р. за наведеними даними.

Материнське підприємство складає консолідовану звітність. Звіт про фінансовий стан (баланс), складений материнським підприємством на 31 грудня 2020 р. наведено у таблиці 15.1. Звіт про фінансовий стан (баланс), складений, дочірнім підприємством на 31 грудня 2020 р. наведено у таблиці 15.2.

Таблиця 15.1.

Звіт про фінансовий стан (баланс), складений материнським підприємством на 31 грудня 2020 р.

Статті балансу	Сума, тисяч €
1	2
Непоточні активи	
Основні засоби	571 060
Нематеріальні активи	1 120
Інвестиційна нерухомість	31 600
Інвестиції	23 940
Усього непоточних активів	627 720
Поточні активи	
Виробничі запаси	56 400
Готова продукція	3 934
Торгова дебіторська заборгованість	3 517
Розрахунки з дочірнім підприємством	792
Поточні інвестиції	151
Кошти в касі	22
Овердрафт	350
Усього поточних активів	65 166
Баланс	692 886

Власний капітал	
Акціонерний капітал	420 000
1	2
Емісійний дохід	28
Резерв переоцінки	151
Нерозподілений прибуток на початок звітнього періоду	137 133
Нерозподілений прибуток за звітний період	25 536
Усього власного капіталу	582 848
Довгострокові зобов'язання	
Довгострокові кредити банків	106 654
Заборгованість за облігаціями	70
Усього довгострокових зобов'язань	106 724
Поточні зобов'язання	
Торгова кредиторська заборгованість	2 503
Короткострокові кредити банку	350
Розрахунки з бюджетом	50
Розрахунки з працівниками із заробітної плати	375
Інша кредиторська заборгованість	36
Усього поточних зобов'язань	3 314
Баланс	692 886

Таблиця 15.2.

Звіт про фінансовий стан (баланс), складений дочірнім підприємством на 31 грудня 2020 р.

Статті балансу	Сума, тисяч €
1	2
Непоточні активи	
Основні засоби	196 420
Нематеріальні активи	420
Усього непоточних активів	196 840
Поточні активи	
Виробничі запаси	18 800
Готова продукція	1 310
Торгова дебіторська заборгованість	1 173
Поточні інвестиції	14
Кошти в касі	6
Овердрафт	39
Усього поточних активів	21 342
Баланс	218 182
Власний капітал	
Акціонерний капітал	24 920
Резерв переоцінки	17
Нерозподілений прибуток на початок звітнього періоду	45 640
Нерозподілений прибуток за звітний період	5 740
Усього власного капіталу	76 317
Довгострокові зобов'язання	
Довгострокові кредити банків	140 000
Усього довгострокових зобов'язань	140 000
Поточні зобов'язання	

Торгова кредиторська заборгованість	834
Короткострокові кредити банку	70
1	2
Розрахунки з бюджетом	17
Розрахунки з працівниками з заробітної плати	126
Розрахунки з материнським підприємством	792
Інша кредиторська заборгованість	26
Усього поточних зобов'язань	1 865
Баланс	218 182

Для складання консолідованого балансу необхідно мати таку інформацію: відсоток акцій дочірнього підприємства, які придбало материнське два роки тому складає 75 %; на дату покупки прибуток дочірнього підприємства складає, €300 000; знецінення гудвілу з дати придбання складає €50 000.

Для складання консолідованого балансу необхідно розрахувати чисті активи дочірнього підприємства, частку меншості, гудвіл у консолідованому балансі та нерозподілений прибуток у консолідованому балансі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Голов С. Ф., Костюченко В. М., Кузіна Р.В. Інтегроване звітування: концепція, методологія та організація : монографія. Київ: ФПБАУ, 2018 р. 252 с.
2. Дубовая В. В. Міжнародні стандарти фінансової звітності : навч. посіб. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 312 с.
3. Задорожний З. В., Панасюк В. М., Ковальчук Є. К., Бобрівець Л. Я. Облік і звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. (навч.-метод. комплекс) – 2-ге вид., випр. і доповн. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 303 с.
4. Концептуальна основа фінансової звітності / Затв. і вид. Радою МСБО від 01.03. 2018 р. URL : [https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_АН%20\(2\).pdf/](https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_АН%20(2).pdf/).
5. Кузнецова С. О., Чернікова І. Б. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посібн. Харків: Видавництво «Лідер», 2020 . 318 с.
6. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності – Наказ Міністерства фінансів України № 433 від 28.03.2013 р. URL: http://buhgalter911.com/Res/Zakoni/MetodRek/metod_fin_otch_433.aspx.
7. Міжнародні стандарти обліку та звітності : підруч. / За заг. ред. проф. В. М. Панасюк. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 244 с.
8. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та тлумачення (тлумачення КТМФЗ, тлумачення ПКТ), виданий Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, зі змінами. URL : https://mof.gov.ua/uk/307-international_financial_reporting_standards_archive.
9. МСФЗ. Короткий курс для практиків / С. Я. Зубілевич, О. І. Мазіна, С. А. Рогозний, О. В. Карпачова, О. О. Дядюн : посібник. Харків : ТОВ «Фактор-Друк», 2020. 364 с.
10. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/Laws/show/z0336-13>.
11. Сирцева С. В., Шевченко А.І., Особливості відображення фінансових інструментів в обліковій політиці за міжнародними стандартами фінансової звітності. Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (28 квітня 2020р.). Івано-Франківськ,

2020. С. 202-205. Сирцева С.В., Чебан Ю.Ю., Мороз Т.О. Методика обліку винагород працівникам відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності та обліку. Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту в Україні: теорія, методологія, організація : збірник тез доповідей учасників XVIII Всеукраїнської наукової конференції. Київ : ДП «Інформ. – аналіт. агентство», 2020. С. 41-44.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА:

12. Exposure Draft and comment letters: General Presentation and Disclosures (Primary Financial Statements), 30 June 2020. URL : <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/primary-financial-statements/comment-letters-projects/ed-primary-financial-statements>.

13. International Financial Reporting Standards. URL : <https://www.ifrs.org>.

14. Who uses IFRS Standards? The IFRS Foundation's. URL : <https://www.ifrs.org/use-around-the-world/use-of-ifrs-standards-by-jurisdiction>.

15. Панасюк В.М., Мельничук І.В., Мужевич Н.В. Бухгалтерський облік : навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2020. 366 с.

16. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій – Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL : http://zakon.nau.ua/doc /?doc_id.

17. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні – Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua /laws/show/996-14>.

18. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. Тернопіль : ВПЦ «Економічна думка», 2017. 451 с.